

en hij kijkt mij aan
zijn lippen bewegen
hij wil woorden vormen
maar het gaat niet
alleen een stil gekreun
en ik zeg jan wat is er
jan wat is er
zeg iets ge zijt zo bleek
en ineens loopt hij van me weg en ik ga achter hem
aan en ik denk
nu gaat ge me niet ontsnappen
niet weer

en dus rende ik zo hard ik kon en ik greep u beet
tilde u op
vederlichte jan en drukte u tegen de muur
drukte u hard tegen het graniet
ik wil het weten ik moet het weten ik ben uw vriend
maar ge verdedigde u niet
ge liet uw armen hangen
wendde uw blik af
uw plotseling bange blik
ge liet uw armen hangen en wachtte op de klap
zonder u te verdedigen
ik had hem met zijn rug tegen de muur
maar wat moest ik daar met hem beginnen
hem slaan dacht hij
maar wie was ik als jan mijn vriend zo dacht
zijn groene ogen blikten in de mijne
en toen vroeg ik jan wat is er
en deze groene groene ogen begonnen tot mijn
grote schrik te huilen
het was volstrekt onwezenlijk
volstrekt onbegrijpelijk
hier zo te staan en pal in jan te kijken
zoals het ook volstrekt onbegrijpelijk was dat hij
hulde zonder zijn gezicht te
verbergen
zonder mij met zijn blik los te laten
ik wist
ik voelde
ik begreep
dit zou ik nooit begrijpen
en ik ging naar huis

en in mijn hart een verlangen dat ik niet begrijp
en ik dacht: waarom hebben mensen niets anders
dan woorden om mee te praten

en ik wil erover praten
maar mijn vrienden zijn te jong
of ze lachen ermee
omdat ze bang zijn
iedereen is er bang van en zij die zeggen dat ze niet
bang zijn nog meer
ze kruipen 's nachts in de hoek van de kamer als
het donker komt en ze schreeuwen
laat mij gerust
ik ben maar een kind
ik weet nog niets
en ik wil nog zoveel doen

en mijn grootvader zegt het is nog te vroeg jongen
het is te vroeg voor de dood jongen
en ik zeg ik wil het weten
en hij zegt
er zullen witte dieren door het veld gaan lopen en
dat zal alles zijn

een paar dagen gingen voorbij
zonder jan
en dan op een morgen
ik wilde de brievenbus leeghalen
ik voelde in de bus
er lag iets hard op de brieven
ik nam het eruit en dan ben ik heel heel bang
geworden
de amulet van jan
en de woorden van het lied in mijn hoofd
zolang ge mijn beste vriend zijt
zolang ik uw beste vriend mag zijn blijft deze amu-
let zijn glans behouden
verder was het
verder
en dan
daar
de woorden

*als het leven op het spel staat
doe de amulet dan af*

en ik rende weg als een zot
waarnaartoe schreeuwde ik waarnaartoe
eerst aan de fontein
dan aan het kasteel
maar aan de fontein was niemand
het kasteel dan en ik liep alsof mijn leven ervan afhing
en toen ik daar aankwam was ik volledig buiten adem
ik moest niet naar boven gaan
jan lag beneden
dood
in het gras
ongevoelig voor de pijn van de dingen
gesprongen
zonder vangnet
zoals altijd

als het waar is dat de vereende krachten van veler
intense gedachten de logica van de dood en de
waarheid van de realiteit kunnen vermurwen
als het waar is dat de heftige wil van velen het lot
kan beïnvloeden in de loop der
gebeurtenissen
als het waar is
als dat waar is
dan was jan levend en gezond
kwam hij mij voorbijfietsen
vielen we samen in de beek
lachten we
maar jan is dood en hij blijft het
dus is het niet waar

en in de zak van uw broek vond ik een briefje
voor bruno stond er
ik vouwde het open

*bruno
een paar dingen moet ge weten
één: het deed zojuist zo'n pijn in mijn hart
twee: ik ben meer bang van de liefde dan ik bang ben
van de dood / daarom
drie: ik ben moe en ongelukkig
vier: als het leven een boos sprookje wordt moet ge
verdwijnen*

*uw beste vriend
jan*

en nu ben ik hier
op de zolder van mijn grootvader
en ik denk
ik ben een kind van deze tijd; ik ben leeg
in mijn handen heb ik een foto uit de krant van
een jaar geleden
die ik van mijn moeder gekregen heb
jan zei ze als ze mij de foto gaf
het is jan
en het is een foto van vorig jaar
van een vrouw die een koord had gespannen tus-
sen de twee hoogste torens van de stad
ik heb nog nooit zoiets moois gezien
op de foto lacht ze
lacht jan van dichtbij tegen de fotograaf
tegen mij
het is een heerlijke witte grijns
er ontbreekt een halve voortand in die grijns
boven rechts
van mij uit gezien

en ik heb een fles cider in mijn handen
en alles is mooi
alles is blauw

De 'griezelverhalen' en het gedicht 'Zo lang ge mijn beste vriend
zijt ...' uit bovenstaande tekst werden ongeveer letterlijk overge-
nomen uit het boek *Jan, mijn vriend* van de Zweedse auteur
Peter Pohl (Querido, 1991, vertaling Cora Polet).

JAN, MIJN VRIEND
TEKST Raven Ruëll,
naar het boek van Peter Pohl
REGIE Raven Ruëll
MET Bruno Vanden Broecke
VORM Michiel Van Cauwelaert
PRODUCTIE Bronks
PREMIÈRE zaterdag 23 maart 2002